

СОЦІАЛЬНИЙ НАТУРАЛІЗМ

Інтегративний філософсько-науковий напрямок у дослідження криміногенної детермінації. Його родоначальниками вважають таких видатних мислителів як Г. Гроцій, Т. Гоббс, С. Пуффендоф, Ж.-Ж. Руссо. Сучасним його розробником в Україні (із застосуванням до потреб науки кримінології) є академік О.М. Костенко. Квінтесенцією соціального натуралізму є ідея природної цілісності світу: все, що існує в світі, є Природою. Отже, людина і продукти її діяльності також є Природою. Відтак – право природне за змістом і соціальне (позитивне) за формою. Будучи заснованим на законах природи соціальним інститутом, право впливає на поведінку людей, встановлюючи відповідні обмеження і заборони, необхідні для підтримання соціального природного порядку. Якщо право (його позитивна форма) не відповідає внутрішнім закономірностям соціального розвитку, традиціям та інноваціям, воно є чужорідним суспільству елементом, від якого останнє позбавляється у шляхом девіацій, в тому числі кримінального характеру.

Соціального натуралізм, як втілення принципу непротиставлення позитивізму та природного походження права, але їх інтеграції під єдиною ідеєю природності змісту і позитивності форми, визнається однією з найбільш плідних методологічних основ праворозуміння та дослідження механізму й окремих проявів нормативно-правової детермінації злочинності.

Ю.В. Орлов